

PIJNBOOM, SPAR, DEN

door B. STOFFEL.

Het is niet mijn bedoeling mij te mengen in het meeningsverschil over de verandering van Nederlandsche boomnamen, maar ik kan toch eenig zijlicht op deze kwestie werpen.

Zooals ook bleek uit de besprekingen op den avond van 27 Mei heerscht reeds van ouds verwarring in de benamingen der houtsoorten.

In ons land heeft men de Zweedsche namen „Gran” en „Furu” vertaald door grenenhout en vurenhout. Helaas, moest dit juist omgekeerd zijn, want „Gran” is *Picea excelsa* waarvan het vurenhout komt en „Furu” of grenenhout komt van *Pinus silvestris*. Deze laatste heet in 't Zweedsch „Tall” en het hout daarvan heet „Furu”.

In den houthandel heeft men met Scandinavië en Finland nimmer moeilijkheden met naamsverwarring gehad, maar dit werd anders toen $\pm$ 60 jaar geleden de houthandel zich uitgebreidde met Riga en andere havens der Oostzeeprovinciën.

De eigenaren der bosschen in die streken waren meest Duitsche landheeren die reeds lange jaren „Kiefernmasten” naar ons land leverden.

Fichtenholz (*Picea excelsa*) had toen nog weinig waarde en Tannenhholz (*Abies alba*) kwam daar in de bosschen evenmin voor als in Zweden en Finland.

In Noord-Duitschland heet *Pinus silvestris* „Kiefer” en in Zuid-Duitschland zegt men „Föhre”.

In de Oostzeeprovinciën kende men onze benamingen vuren en grenenhout niet en toen onze houthandel er op aandrang meer prima grenenhout te ontvangen werd meermalen met opzet of door onwetendheid vurenhout onder den naam „grenen” afgezonden.

De processen die hierdoor ontstonden deden de handelaars besluiten in 't vervolg in de contracten te schrijven *without* voor vuren en *roodhout* voor grenen. In het laatst van de vorige eeuw kwamen in ons land de eerste zendingen Oregon-pine van de westkust van Noord-Amerika. Dit is het hout van den groenen Douglas, dat in die dagen met zeilschepen via Kaap Hoorn hier kwam. Toen ik het hout gezien had, maakte ik den agent uit Londen, die dit hout trachtte te verkoopen, er opmerkzaam op, dat het niet van een *Pinus*-soort kon zijn, veeleer maakte het den indruk van een rooden abies. „Och”, zei de man, „ik heb geen kennis

van botanie, maar in Amerika spreekt men ook wel van Oregon fir of Oregon spruce". Toen dacht ik aan onze hooplooze verwarring in de benaming van naaldhoutsoorten.

Ongeveer 45 jaar geleden begon mijn enthousiasme voor het aanplanten van den douglas-boom omdat ik toen reeds van de groote waarde van het hout overtuigd was.

De waarde van *Abies grandis* die sneller groeit dan *Abies alba* en die in Amerika dezelfde groeiplaatsen heeft als de douglas, leert men langzamerhand ook in onzen boschbouw kennen.

Een *Picea*-variëteit die meer voordeelen biedt dan onze *Picea excelsa*, is tot nog toe in Europa niet ingevoerd.

In onzen ouden houthandel met de houtvloten, die den Rijn kwamen afdrijven kende men het „dennenhout” en het „vuchtenhout”. Het eerste betrof *Abies alba* en het tweede *Picea excelsa*. Dit dennenhout werd nimmer verward met hout van *Pinus silvestris*.

Wat wij grove dennenhout noemen, was 50 jaar geleden geen handelsartikel en kwam alleen voor als mijnstutten en heipalen.

Wanneer de boschbouwers er in kunnen slagen *Pinus silvestris* te doen opgroeien als in het mastbosch bij Breda, op „de Veldhorst” te Almen en in nog enkele andere bosschen die meer dan 100-jarigen leeftijd hebben, dan is de naam grenenhout daarop toepasselijk.

Voor 't overige zal de naam inlandsch dennenhout wel blijven bestaan. Ik zie echter niet in waarom men de leerlingen op school niet langzamerhand kan inprenten dat onze *Pinus silvestris* in eigen taal pijnboom moet heeten. Misschien zullen ook ouderen langzamerhand dien naam leeren als begin van ontwarring van de namen der naaldboomen. In ons toekomstbosch zullen vele soorten en variëteiten naaldboomen voorkomen en de menschen zullen spoedig leeren dat niet alle kegeldragers „dennen” genoemd kunnen worden.

Vele jaren geleden bij een voetreis door het Schwarzwald vroeg ik een boerenjongen mij den naam te noemen van een dennentakje dat ik in de hand hield. „Aber Herr”, zeide de jongen, „das ist ja gar keine Tanne, das ist Föhre”.

Dit takje was van een *Pinus strobus*. Het bleek mij toen dat de boerenmenschen daar de namen Fichte, Tanne, Föhre volstrekt niet verwarren en zou deze kennis aan onze landelijke bevolking niet bij te brengen zijn?